

Żnin
(Woj. Kujawsko-Pomorskie)

**Kościół pw.
św. Floriana**
([opis](#))

ZIEJE KOSCIÓŁA FARNEGO W ŻNINIE

- XII W. NA WYSPIE OSTROW NA TERYTORIUM PODGRODZIA ISTNIEJE KOSCIÓŁ ROMANSKI, O CZYM ŚWIADECZA GRANITOWE OŚSY WMIUROWANE W GOTYCKIE MURY ZEWNĘTRZNE DO DZIS ZACHOWANE. NIE ULEGA WĄTPLIWOŚCI, ŻE ARCYBISKUPI W XII W. KOSCIÓŁ PARAFIALNY ZAŁOŻYLI I UPOSAŻYLI. wg ŁASKIEGO - LIBER BENEFICIORUM
- 1120 R. ARCYBISKUP JAKUB ZE ŻNINA WYSWIECA TU BISKUPA IMISŁAWA
- 1147 R. TENŻE ARCYBISKUP WYSWIECA W ŻNINSKIEJ FARZE BISKUPA POZNAŃSKIEGO BOGUSŁAWA
- 1231 R. KOSCIÓŁ ŁUPIA KRZYŻACY W CZASIE NAJAZDU NA MIASTO / BALIŃSKI - STAROŻYTNA POLSKA 1-193 / A DO KONCA XIV W. ULEGA CZĘSTYM ZŁUPIENIOM W OKRESIE ZAMIESZEK I WALK RODOWYCH MIĘDZY GRZYMALITAMI A NAŁĘCZAMI
- 1443 R. DO TEGO ROKU ZWANY W ŹRÓDEŁACH KOSCIÓŁEM PANNY MARII. ŹRÓDŁA 2-GIEJ POŁOWY XV W. NIE PODAJĄ WEZWANIA LECZ NAZYWAJĄ GO PARAFIALNYM
- 1447 R. POŻAR KOSCIÓŁA P. MARII / DREWNIANY /
- 1459 R. ODBUDOWA PO POŻARZE NIE JEST ZAKOŃCZONA. POWSTAJE WÓWCZAS OBRONNA BUDOWLA GOTYCKA Z NAROŻNYMI WIEŻAMI STRZELNICZYMI OD POŁNOCY, SKŁADAJĄCA SIE Z PREZBITERIUM I NAWY O RZUCIE PROSTOKĄTNYM, PRZYKRYTYCH PŁASKIM STROPEM BELKOWYM WYSOKIE OSTROŁUCZNE OKNA WPROWADZAJĄ PRZEZ WITRAŻE DUŻO ŚWIATA. ZAKRYSTIA PRZYBUDOWANA DO POŁNOCNO-WSCHODNIEGO NAROŻA PREZBITERIUM, Z WEJŚCIEM KRECONYMI SCHODAMI NA STRYCH KOSCIELNY, KRYTY DWUSPADOWYM DACHAMI, O FUNDATORZE BRAK WIĘSI
- 1512 R. KOSCIÓŁ OTRZYMUJE NOWE WEZWANIE - ŚW. FLORIANA
- 1519 R. 3-GO CZERWCA ARCYBISKUP JAN ŁASKI DOKONUJE EREKCIJ KOSCIÓŁA, A PROBOSTWO ŻNINSKIE WCIĘŁA DO SUFRAGANII GNIEZIŃSKIEJ. W TYM OKRESIE ARCYBISKUPI PRZENOSZĄ SWĄ REZYDENCJĘ Z DWORCA / ZAMKU WAROWNEGO / ŻNINSKIEGO DO GNIEZNA. ZAMEK POŁOŻONY W OBRĘBIE MUROWYCH MIEJSKICH JEST KOLEJNA SIEDZIBA - ARCYBISKUPA JAKUBA ZE ŻNINA 1119-1148, ARCYB. JANUSZA 1259-1271, ARCYB. JAKUBA ŚWINKI 1283-1314, ARCYB. JANISŁAWA OK. 1331, ARCYB. JAROSŁAWA BOGORYA - SKOTNICKIEGO 1342-1374, ARCYB. WINCENTEGO KOTA OK. 1441, JAKUBA SIENNA-SIENSKIEGO 1473-1480, ARCYB. ZBIGNIEWA OLESNICKIEGO 1480-1495, ARCYB. JANA ŁASKI 1510-1522
- GOSĆMI W ŻNINSKIEJ REZYDENCJI ARCYBISKUPIEJ SA: KRÓL KAZIMIERZ WIELKI W R. 1358, 1361, 1365, KRÓL WŁADYSŁAW JAGIEŁŁO W R. 1418, 1422, 1424
- 1608 R. AKTA WIZYTACYJNE WINCENTEGO DE LIEVE Z DN. 6. XI. WYMIENIAJĄ 8 OLTARZY W KOSCIOLE FARNYM: ŚW. KRZYŻA, ŚW. TRÓJCY NAJSW. MARII PANNY, ŚW. KATARZYNY, ZWIASTOWANIA N.M.P., MEKI PANSKIEJ, NAWIEDZENIA N.M.P.; ŚW. ANNY / W KAPLICY /
- 1656 R. 20 KWIEŚNIA WOJSKA SZWEDZKIE KAROLA GUSTAWA POD WODZĄ KSIECIA ADOLFA JANA ZDOBYWAJĄ MIASTO, A FARE ZAMIAENIAJĄ NA STAJNIE. PÓŹNIEJSZE ŹRÓDŁA WSPOMINAJĄ O ŻNINSKICH KOSCIÓŁACH: FARZE, DOMINIKAŃSKIM, ŚW. DUCHA, ŚW. TRÓJCY; ŚW. ANNY, KTÓRE STOJĄ PUSTO. WSKUŁAJĄ MAŁĄ LICZBĘ MIESZKAŃCÓW I UPADKU MIASTA
- OKOŁO 1720 R. WG. RELACJI WIZYTACYJNEJ KRASZKOWSKIEGO Z DN. 8. IV. 1728 R. ...WIELKI POŻAR STRAWIŁ MIASTO CAŁE WRAZ Z FARĄ, Z KTÓREJ ZOSTAŁY TYLKO MURY ZEWNĘTRZNE. SPŁONEŁA RÓWNIEŻ WIEŻA / DZWONNICA /, WNĘTRZE WRAZ Z OLTARZAMI, SKARBIEC Z KOSZTOWNOŚCIAMI LITURGICZNYMI I ARCHIWUM ZAWIERAJĄCE DOKUMENTY I PRZYWILEJE, ORAZ KRONIKI KOSCIELNE I MIEJSKIE. NABOŻENSTWA PRZENIESIONO DO KOSCIÓŁA ŚW. DUCHA ...
- 1758 R. 9 KWIEŚNIA KONSEKROWANY PRZEZ BISKUPA SERRENEŃ KRZYSZTOFA DOBIŃSKIEGO - SUFRAGANA GNIEZIŃSKIEGO
- 1751/2 R. AKTA WIZYT. BISK. DOBIŃSKIEGO WYMIENIAJĄ 7 OLTARZY: WIELKI, ŚW. ANNY, ZWIASTOWANIA N.M.P., ŚW. TRÓJCY ŚW. ANTONIEGO, ŚW. FLORIANA, ŚW. BARBARY
- 1756 R. AKTA WIZYT. BISK. IWANSKIEGO WYMIENIAJĄ RÓWNIEŻ 7 OLTARZY: WIELKI / ŚW. ANNY / ŚW. WAWRZYŃCA, ZWIASTOWANIA N.M.P., MEKI PANSKIEJ, ŚW. FLORIANA, WOJCIECHA, ŚW. ANTONIEGO, ŚW. JANA NEPOMUCENA
- 1792-5 R. BISKUP STEFAN POMIAN-LUBIŃSKI ODBUDOWUJE FARE PO OKOŁO 70-CIU LATACH RUINY - W STYLU BAROKOWYM PRZEZ WPROWADZENIE FILARÓW ZMIENIA WNĘTRZE NA 3-NAWOWE, KRYTE WRAZ Z PREZBITERIUM SKLEPIENIAMI KOPULASTYMI OBNIZONYMI RAZEM Z OKNAAMI. Z TEGO TEŻ OKRESU POCHODZĄ OLTARZE - RAZEM 6: WIELKI, ZWIASTOWANIA N.M.P., ŚW. ANTONIEGO, ŚW. FLORIANA, MEKI PANSKIEJ; CECHU RYBACKIEGO /?/. JAK RÓWNIEŻ ZAKRYSTIA ZE SKARBCEM, WIEŻA-DZWONNICA, PRZYBUDOWANA OD ZACHODU, W DOLNEJ SWEJ CZĘŚCI MUROWANA W GÓRNEJ DREWNIANA / DŁUG 44 x SZEROKOŚĆ 26 CM /, CHÓR MUROWANY NA MIEJSCU DAWNEGO DREWNIANEGO, POSADZKA NA MIEJSCU DEBOWEJ
- 1820 R. PRZENIESIENIE DO FARY W UROCZYSTOŚCI WIELKIEJ WIELKIEGO OBRAZU MATKI BOSKIEJ POCIESZENIA W DNIU 3 MAJA ZE ZLIKWIDOWANEGO KOSCIÓŁA KLASYCZNEGO W ŻNINIE, WOKRĘG MIASTA
- 1842-49 R. BISKUP ANZELM BRODZISZEWSKI RESTAUROWAŁ WIEŻĘ I DZWONNICĘ
- 1855 R. OD PIORUNA ZAPALA SIĘ WIEŻA I DZWONNICA, WYBUCHNĄCZĄC W PORE UGASZONA
- OK. 1879 R. BISKUP JÓZEF CYBICHOWSKI ODNAWIA I WYKONCZUJE KOSCIÓŁ
- 1910 R. W CZASIE RENOWACJI USUNIĘTO DWUSKRZYDEŁOWĄ KUTĄ BRAMĘ Z WĄSKIEGO OSTROŁUCZNEGO WEJŚCIA GŁÓWNEGO OD ZACHODU, KTÓRE POSZERZONO
- 1910-24 R. BUDOWA NOWEJ WIEŻY, ZAINICJOWANA PRZEZ KS. PROB. JASIŃSKIEGO, ROZPOCZĘTA PRZEZ KS. PROB. POSADZEGO, UKOŃCZONA PRZEZ KS. PROB. KINASTOWSKIEGO
- 1940-45 R. KOSCIÓŁ ZAMKNIĘTY PRZEZ OKUPANTA ZOSTAJE ZAMIEŃNIONY NA MAGAZYN ŻYWNOSCIOWY
- 1945 R. KOSCIÓŁ PO OKUPACJI NIEMIECKIEJ NA NOWO OTWARTY

zdjęcia: Jan Nitecki

zdjęcia w czerwonej obwódce zapożyczono z:

<http://palukitv.pl/foto/galerie/flor1.jpg>

https://zlotkolei.pl/wp-content/uploads/2017/03/Ko%20C5%9Bci%20C3%B3%20C5%82-%20C5%9Aw.-Floriana-obraz-W_Zdunek.jpg

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)